

Antimobbningsprogram AMP13, småbarnspedagogik och förskoleundervisning

Mobbning som fenomen

Att förebygga och ingripa i mobbning är uppgifter som inte endast är centrala utan dessutom förpliktande för småbarnspedagogiken. Av lagen om småbarnspedagogik (540/2018) följer att barnen ska skyddas från våld, mobbning och andra former av trakasserier.

Det rör sig om mobbning när ett barn avsiktligt kränks, skadas eller fryses ut av ett eller flera barn. Kännetecknande för mobbning är att det sker upprepat och medvetet samt är en form av maktutövning. Dessa kännetecken skiljer mobbning från till exempel ett gräl eller enskilda konfliktsituationer. För att ingripa i en mobbningssituation krävs andra åtgärder än för att ingripa i en enskild incident.

Mobbning påverkar hela barngruppen. Barn känner i allmänhet till vem som blir mobbad och vem som mobbar. Alla i gruppen tenderar att ha en egen roll i en mobbningssituation. Utöver den mobbade och mobbaren består gruppen i typiska fall av mobbarens medhjälpare, den mobbades försvarare, medlöpare som ger sitt tysta bifall till mobbningen och passiva åskådare. Det är emellertid bra att vara medveten om att mobbning kan ske i det dolda, utan de andras vetskap.

Mobbning är ett komplext fenomen. Det förekommer att rollerna byts och att olika parter gör sig skyldiga till mobbning av olika slag. Man ska alltid ta mobbning på allvar och ingripa.

Kuvituket: Lille Santanen

Förebyggande och identifiering av mobbning

1. Vi bemöter och förhåller oss till barnet på ett positivt sätt varje dag
2. Vi stöder barngruppens sociala samhörighet fortlöpande under verksamhetsåret
3. Vi undervisar i och övar emotionella och kommunikativa färdigheter systematiskt
4. Vi diskuterar åtgärderna mot mobbning med vårdnadshavarna
5. Antimobbningsprogrammet är en del av verksamhetsplanen för en enhet för småbarnspedagogik och förskoleundervisning

Ingripande i mobbning

6. Vi observerar och stannar upp när vi lägger märke till mobbning
7. Mobbning berör hela gruppen
8. Vi är i kontakt med vårdnadshavarna
9. Vi antecknar alla mobbningssituationer

Stöd för återhämtning från och uppföljning av mobbning

10. Vi stärker barngruppens säkerhet
11. Stöd för återhämtning är en angelägenhet för hela personalen
12. Sektorsövergripande stöd
13. Antimobbningsarbetet utvärderas på individ-, grupp- och enhetsnivå

Förebyggande och identifiering av mobbning

1. Vi bemöter och förhåller oss till barnet på ett positivt sätt

- Personalen är aktivt närvarande i barnens vardagliga situationer och särskilt i lek. På så vis förebyggs mobbning.
- En varm och respektfull växelverkan lägger grunden för en trygg atmosfär i gruppen. En sensitiv interaktion är också viktig i relationerna personalen emellan. Barnen följer dem vaksamt.

2. Vi stöder barngruppens sociala samhörighet fortlöpande under verksamhetsåret

- Regler för barngruppen skapas i början av verksamhetsperioden tillsammans med barnen. Reglerna i skriftlig form och med illustrationer ska vara synligt framställda. Vi återkommer till reglerna under verksamhetsårets gång.
- Vi stöder regelbundet gruppsammanhållningen, vilket stärker samhörighetskänslan.
- I händelse av utmaningar med gruppsammanhållningen kan man vid behov rådgöra med en speciallärare eller en kurator inom förskoleundervisningen.

3. Vi undervisar i och övar emotionella och kommunikativa färdigheter systematiskt

- Vi övar emotionella och kommunikativa färdigheter genom lek och i vardagliga situationer. I grupportfolion beskriver vi hur och varför vi övar dessa färdigheter.
- Genom fortbildningar upprätthåller vi kompetensen hos lärarna och övriga yrkespersoner.
- Programmen för utveckling av de emotionella och kommunikativa färdigheterna bland barnen är målinriktade och verkningsfulla när de används fortlöpande under verksamhetsperioden.

4. Vi diskuterar åtgärderna mot mobbning med vårdnadshavarna

- I samband med samtal om barnets plan för småbarnspedagogik och barnets plan för förskoleundervisning diskuteras barnets sociala miljö med vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna ger värdefull information om barnens upplevelser och tankar.
- Vårdnadshavarna ska få vetskap om Helsingfors stads åtgärder mot mobbning och hur AMP13-programmet tillämpas.
- Vårdnadshavarna delaktiggörs i arbetet mot mobbning till exempel på en gemensam föräldrakväll.

5. Antimobbningsprogrammet är en del av verksamhetsplanen för en enhet för småbarnspedagogik och förskoleundervisning

- I verksamhetsplanen dokumenteras på enhetsnivå hur AMP13-programmet behandlas i arbetsgemenskapen samt tillsammans med barnen och vårdnadshavarna, så att programmet är en integrerad del av vardagen.

Ingripande i mobbning

6. Vi observerar och stannar upp när vi lägger märke till mobbning

- Vi ingriper alltid och omedelbart. Personalens och familjernas allvarliga förhållningssätt signalerar till barnet att mobbning inte är acceptabelt.
- Vi visar barnet medkänsla och hjälper hen att beskriva situationen i ord.
- Vi lyssnar på alla inblandade – även när det är en vårdnadshavare som berättar för oss om mobbningen.

7. Mobbning berör hela gruppen

- När vi ingriper i och förebygger mobbning, är det viktigt att stöda inte endast enskilda personer utan även hela gruppen.
- Vi stannar upp och utvärderar gruppens kommunikativa relationer.

8. Vi är i kontakt med vårdnadshavarna

- Vi går igenom det som har hänt med vårdnadshavarna till de inblandade.
- Vi kommer överens om hur barnet ska stöttas i samarbete med vårdnadshavarna.
- Om gruppfenomen informerar vi vårdnadshavarna till alla barn i gruppen.

9. Vi antecknar alla mobbningssituationer

- Om mobbning har förekommit, ska situationen diskuteras med alla parter och antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik/barnets plan för förskoleundervisning:
Vad har hänt?
Hur har man ingripit i situationen?
När underrättades vårdnadshavarna om händelsen (datum)?
En plan för uppföljning och stöd för återhämtning?
- I gruppens pedagogiska plan och grupportfolio beskriver vi hur mobbning hanteras samt emotionella och kommunikativa färdigheter övas i gruppen.

Stöd för återhämtning från och uppföljning av mobbning

10. Vi stärker barngruppens säkerhet

- Tillsammans med teamet kontrollerar vi hur metoderna för att förebygga mobbning fungerar i gruppen.
- I teamet kommer vi överens om hur vi tillsammans ska följa upp utvecklingen av en situation och hur vi ingriper i mobbning.

11. Stöd för återhämtning är en angelägenhet för hela personalen

- Vi ser till att barnet alltid har en trygg vuxen att vända sig till.
- Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen har alla ett gemensamt ansvar för barnens säkerhet.
- Hela personalen behöver få veta om det skedda för att man på ett mångprofessionellt sätt ska kunna trygga barnens säkerhet och välbefinnande.

12. Sektorsövergripande stöd

- Om mobbningen fortsätter trots åtgärderna, sammansätter läraren med stöd från specialläraren en individuell sektorsövergripande expertgrupp (vårdnadshavaren, specialläraren, kuratorn/psykologen inom förskoleundervisningen och eventuellt andra aktörer) för att lösa situationen.
- Daghemsföreståndaren ser till att det sektorsövergripande samarbetet genomförs.
- Inom förskoleundervisningen är det viktigt att i ett tidigt skede rådgöra med elevvårdens kurator, när det behövs sektorsövergripande samarbete.

13. Antimobbningsarbetet utvärderas på individ-, grupp- och enhetsnivå

- I barnets plan för småbarnspedagogik utvärderar vi tillsammans med barnet och vårdnadshavarna hur barnets behov vad gäller växande, utveckling, lärande och stöd har tillgodosetts.
- Vi dokumenterar och utvärderar övningen i emotionella och kommunikativa färdigheter samt lekfärdigheter i gruppportfolion tillsammans med barnen.
- Huruvida de mål och kriterier som har antecknats i verksamhetsplanen och gruppens pedagogiska plan förverkligas bedöms på enhets- och gruppnivå.
- Planeringen och utvecklingen av verksamheten samt de anknytande besluten leds utgående från information.

